Euroopan unionin neuvosto

Bryssel, 23. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10268/26

Toimielinten välinen asia:
2024/0188(NLE)

VISA 59
MIGR 154
RELEX 794
COAFR 175
COMIX 132
CH
LI
NO
IS

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia:	NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009 tiettyjen säännösten soveltamisen keskeyttämisestä Somalian osalta

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2026/…,

annettu … päivänä …kuuta …,

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009 tiettyjen säännösten soveltamisen keskeyttämisestä Somalian osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta (viisumisäännöstö) 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009[1] ja erityisesti sen 25 a artiklan 5 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

[1] EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj.

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Asetuksen (EY) N:o 810/2009 25 a artiklan 2 kohdan mukaisen arvioinnin perusteella komissio katsoo, että takaisinottoa koskeva yhteistyö Somalian kanssa on riittämätöntä. Yhteistyötä on tarpeen parantaa huomattavasti takaisinottoprosessin kaikkien vaiheiden osalta, myös sen varmistamiseksi, että Somalia tekee jäsenvaltioiden kanssa tehokasta yhteistyötä ripeästi ja ennakoitavalla tavalla laittomien muuttajien tunnistamisessa, tilapäisten matkustusasiakirjojen myöntämisessä ja palauttamisoperaatioiden järjestämisessä niin pakkotoimin tapahtuvan kuin vapaaehtoisen paluun osalta.

(2) Jäsenvaltioilla on harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta jatkuvia haasteita, jotka johtuvat epäselvyydestä siinä, mitkä elimet ovat toimivaltaisia toimimaan unionin keskustelukumppaneina, ja siitä, että takaisinottopyyntöihin ja tilapäisten matkustusasiakirjojen myöntämistä koskeviin pyyntöihin ei saada vastauksia, erityisesti pakkotoimin tapahtuvan palauttamisen osalta.

(3) Kun otetaan huomioon komission tähän mennessä toteuttamat toimet yhteistyön tason parantamiseksi Somalian kanssa ja unionin yleiset suhteet Somaliaan, Somalian yhteistyö unionin kanssa takaisinottoasioissa ei ole riittävää, minkä vuoksi tarvitaan toimenpiteitä.

(4) Sen vuoksi asetuksen (EY) N:o 810/2009 tiettyjen säännösten soveltaminen olisi keskeytettävä tilapäisesti niiden Somalian kansalaisten osalta, joilta vaaditaan viisumi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1806[2] nojalla. Tavoitteena on kannustaa Somaliaa toteuttamaan tarvittavat toimet takaisinottoa koskevan yhteistyön parantamiseksi.

(5) Säännösten, joiden soveltaminen keskeytetään tilapäisesti, olisi oltava asetuksen (EY) N:o 810/2009 25 a artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä eli seuraavat: 14 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu mahdollisuus poiketa vaatimuksista, jotka koskevat viisuminhakijoilta vaadittavia asiakirjoja; 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu 15 kalenteripäivän yleinen käsittelyaika, jonka keskeyttäminen estäisi näin ollen myös soveltamasta sääntöä, joka koskee kyseisen määräajan pidentämistä yksittäisissä tapauksissa enintään 45 päivään, mikä tarkoittaa, että 45 päivästä tulisi tavanomainen käsittelyaika; toistuvaisviisumien myöntäminen 24 artiklan 2 ja 2 c kohdan mukaisesti; ja mahdollisuus viisumimaksujen perimättä jättämiseen 16 artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaisesti virka- ja diplomaattipassin haltijoilta.

---

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1806, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

(6) Tämä päätös ei saisi vaikuttaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY[3] soveltamiseen, koska sen nojalla oikeus vapaaseen liikkuvuuteen koskee myös perheenjäseniä näiden kansalaisuuteen katsomatta, kun he matkustavat yhdessä unionin kansalaisen kanssa tai seuraavat tätä. Tästä syystä tätä päätöstä ei olisi sovellettava direktiivin 2004/38/EY soveltamisalaan kuuluviin unionin kansalaisen perheenjäseniin eikä sellaisen kolmannen maan kansalaisen perheenjäseniin, jolla on unionin ja kolmannen maan välisen sopimuksen nojalla vastaava oikeus vapaaseen liikkuvuuteen kuin unionin kansalaisilla. Tätä päätöstä ei olisi sovellettava sellaisten Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten perheenjäseniin, jotka kuuluvat Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen[4], jäljempänä ’erosopimus’, soveltamisalaan, edellyttäen, että asianomaisilla perheenjäsenillä on oikeus muuttaa erosopimuksen soveltamisalaan kuuluvan henkilön luo vastaanottavaan valtioon ja he hakevat viisumia tätä tarkoitusta varten.

---

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/38/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj).

[4] EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2020/sign.

(7) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet eivät saisi vaikuttaa niihin kansainvälisen oikeuden velvoitteisiin, joita jäsenvaltioilla on muun muassa kansainvälisten hallitustenvälisten järjestöjen isäntämaina tai Yhdistyneiden kansakuntien tai muiden jäsenvaltioissa toimivien kansainvälisten hallitustenvälisten järjestöjen koolle kutsumien kansainvälisten konferenssien isäntämaina. Tilapäistä keskeyttämistä ei näin ollen olisi sovellettava viisumia hakeviin Somalian kansalaisiin siltä osin kuin se on tarpeen, jotta jäsenvaltiot voivat täyttää velvoitteensa tällaisten järjestöjen tai konferenssien isäntämaina.

(8) Tämä päätös ei saisi vaikuttaa hakijoiden mahdollisuuteen hakea viisumia ja saada viisumi, jotta kunnioitetaan kaikilta osin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa.

(9) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä päätöksellä kehitetään Schengenin säännöstöä, Tanska päättää mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on hyväksynyt tämän päätöksen, saattaako se päätöksen osaksi kansallista lainsäädäntöään.

(10) Tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu neuvoston päätöksen 2002/192/EY[5] mukaisesti; Irlanti ei sen vuoksi osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.

---

[5] Neuvoston päätös 2002/192/EY, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin (EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).

(11) Islannin ja Norjan osalta tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välisessä sopimuksessa viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen[6] ja jotka kuuluvat neuvoston päätöksen 1999/437/EY[7] 1 artiklan B kohdassa tarkoitettuun alaan.

(12) Sveitsin osalta tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen[8] ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY[9] 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

---

[6] EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

[7] Neuvoston päätös 1999/437/EY, tehty 17 päivänä toukokuuta 1999, tietyistä Euroopan unionin neuvoston, Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyn sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä (EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

[8] EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

[9] Neuvoston päätös 2008/146/EY, tehty 28 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen, Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevan sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta (EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

(13) Liechtensteinin osalta tällä päätöksellä kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välisessä pöytäkirjassa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen[10] ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B kohdassa, luettuna yhdessä neuvoston päätöksen 2011/350/EU[11] 3 artiklan kanssa, tarkoitettuun alaan.

(14) Kyproksen osalta tämä päätös on vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu Schengenin säännöstöön perustuva tai muuten siihen liittyvä säädös,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

---

[10] EUVL L 160, 18.6.2011, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

[11] Neuvoston päätös 2011/350/EU, annettu 7 päivänä maaliskuuta 2011, Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymisestä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen sopimukseen, joka koskee Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen, Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä tehtävän pöytäkirjan tekemisestä Euroopan unionin puolesta, siltä osin kuin kyse on tarkastusten poistamisesta sisärajoilta ja henkilöiden liikkumisesta rajojen yli (EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

1 artikla

1. Tätä päätöstä sovelletaan Somalian kansalaisiin, joilta vaaditaan viisumi asetuksen (EU) 2018/1806 nojalla.

2. Tätä päätöstä ei sovelleta Somalian kansalaisiin, jotka on vapautettu viisumipakosta asetuksen (EU) 2018/1806 4 artiklan 2 kohdan nojalla tai joiden osalta jäsenvaltiot ovat säätäneet poikkeuksia viisumipakosta asetuksen (EU) 2018/1806 6 artiklan mukaisesti.

3. Tätä päätöstä ei sovelleta Somalian kansalaisiin, jotka ovat

   a) direktiivin 2004/38/EY soveltamisalaan kuuluvia unionin kansalaisen perheenjäseniä, jotka matkustavat yhdessä unionin kansalaisen kanssa tai seuraavat tätä;

   b) sellaisen kolmannen maan kansalaisen perheenjäseniä, jolla on unionin ja kolmannen maan välisen sopimuksen nojalla vastaava oikeus vapaaseen liikkuvuuteen kuin unionin kansalaisilla; tai

   c) erosopimuksen soveltamisalaan kuuluvan Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen perheenjäseniä edellyttäen, että asianomaisilla perheenjäsenillä on oikeus muuttaa kyseisen erosopimuksen soveltamisalaan kuuluvan henkilön luo vastaanottavaan valtioon ja he hakevat viisumia tätä tarkoitusta varten.

4. Tämä päätös ei vaikuta tapauksiin, joissa jäsenvaltiota sitoo kansainvälisen oikeuden velvoite, erityisesti

   a) kansainvälisen hallitustenvälisen järjestön isäntämaana;

b) Yhdistyneiden kansakuntien tai muiden jäsenvaltiossa toimivien kansainvälisten hallitustenvälisten järjestöjen koolle kutsuman tai niiden puitteissa järjestettävän kansainvälisen konferenssin isäntämaana;

c) erioikeuksia ja vapauksia koskevan monenvälisen sopimuksen nojalla; tai

d) Pyhän istuimen (Vatikaanivaltion) ja Italian välillä vuonna 1929 tehdyn sopimuksen (lateraanisopimus), sellaisena kuin sitä on viimeksi muutettu, nojalla.

2 artikla

Keskeytetään tilapäisesti asetuksen (EY) N:o 810/2009 seuraavien säännösten soveltaminen:

a) 14 artiklan 6 kohta

b) 16 artiklan 5 kohdan b alakohta;

c) 23 artiklan 1 kohta; ja

d) 24 artiklan 2 ja 2 c kohta.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle, Bulgarian tasavallalle, Tšekin tasavallalle, Saksan liittotasavallalle, Viron tasavallalle, Helleenien tasavallalle, Espanjan kuningaskunnalle, Ranskan tasavallalle, Kroatian tasavallalle, Italian tasavallalle, Kyproksen tasavallalle, Latvian tasavallalle, Liettuan tasavallalle, Luxemburgin suurherttuakunnalle, Unkarille, Maltan tasavallalle, Alankomaiden kuningaskunnalle, Itävallan tasavallalle, Puolan tasavallalle, Portugalin tasavallalle, Romanialle, Slovenian tasavallalle, Slovakian tasavallalle, Suomen tasavallalle sekä Ruotsin kuningaskunnalle.

Tehty …ssa/ssä … päivänä …kuuta …

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja